

O, BİR İŞİQ...

Uzun müddət prokurorluq orqanında çalışmış hüquq elmləri doktoru Şirxan Yusif oğlu Adıgözəlovun xatirəsinə

Deyirlər ki, bir evin işığı o biri evə düşür. Bunu kim deyib, necə deyib bilmirəm. Bildiyim odur ki, düzdür, elə adam var, lap yüksək vəzifədə əyləşir, nə bacısına əl atır, nə qardaşına arxa durur, nə də dar gündə olan qohum-əqrabasına kömək eləyir. O adamlar özləri üçün yaşayırlar, özləri üçün ömür sürürlər və dünyadan köçəndə də səssiz-səmirsiz gedirlər...

Adam da var ki, bir pillə vəzifə Akürsüsünə qalxanda, bir az ucalanda onun işığı, onun nuru tək özünə, öz ailəsinə deyil, bütün qohum-əqrabaya, dosta-tanışa, el-obaya düşür. Və bu el-oba da o vəzifədən çıxandan sonra da və hətta dünyasını dəyişəndə də onun xeyirxahlığını yaddan çıxarmır. Son borcu olaraq hamı ona öz məhəbbətini və sevgisini göstərir. Mənim uşaqlıqdan, orta məktəb illərindən və ən nəhayət, universitet illərindən yaxşı tanıdığım Şirxan Yusif oğlu Adıgözəlov da belə böyük ürək sahibi idi.

O, Allahın dərgahına qovuşmaq-la nəinki öz ailəsinə, bütün dostlarını, yaxınlarını, elini-obasını kədər-ləndirdi. Çünki Şirxan Adıgözəlov yaşadığı 64 ili özündən çox elinə, obasına, dostlarına və ən nəhayət, onu se-vənlərə xərcləmişdi. Və heç vaxt da elədiyi yaxşılıqları kiminsə başına başqaları kimi qaxmazdı. Onun qapısını kimlər döymürdü, İlahi?! Hər yerdən əli üzülən, ümidi kəsilən və pənahı olmayan kimsəsiz, kasıb adamlar qapısını döydü. Və bir dəfə də alını turşutmadı ki, bəs bu el-oba məni incidir?! Gücü çatdığı işləri özü aşırırdı, gücü çatmadığı məsələləri də dostlarına xahiş edərdi. Və dostları da bilirdi ki, Şirxan Adıgözəlov bir şeyi xahiş edirsə, orda haqq-ədalət və təmizlik var.

O, elə-belə adam deyildi. Yüksək zirvəyə çatmaq üçün o qədər əziyyət çəkmişdi ki. Düzdür, atası Yusif kişi dövrünün sayılan adamlarından idi. Ancaq o, atasına deyil, özünə güvənərdi. Füzuli rayonunun Böyük Bəhmənli kəndindəki orta məktəbi "əla" qiymətlərlə bitirmişdi. Həmin il Azərbaycan Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinə imtahan verib yüksək qiymət alsada, müsabiqədən keçə bil-mədi.

Kəndə qayıtdı, Komsomol təşkilatının katibi vəzifəsinə təyin olundu. Onda da öz istedadı və öz bacarığıyla yeni bir iz qoymağı bacardı. Belə ki, bizi başına yıgıb Bəhmənlinin girəcəyində söyüd ağacları əkdirdi. İndi həmin söyüd ağacları yenə qalib və

hamı da deyir ki, o ağaclar Şirxanın əkdirdiyi ağacları...

İkinci ili daha yüksək qiymətlər alıb hüquq fakültəsinə qəbul oldu. Tələbək illərində özünə o qədər dost qazanmışdı ki, hamı onun başına and içirdi. Məndən bir kurs qabaqda oxuyurdu və hüquq, jurnalistika, şərqşünaslıq fakültələri o vaxtkı "Kommunist" küçəsindəki üçmərtəbəli binada yerləşirdi. Tənəffüs vaxtı birinci mərtəbədə olan büfətə çörək yeməyə gedərdik. Şirxan məni və Vaqif Bəhmənlini görəndə kimi bufətdə işləyən Əminə xanıma deyirdi ki, yaxşı bir buterbrod düzəlt bunlara. Bu buterbrodun da içərisində dilimlənmiş kolbasalar olardı. Dadından doymazdıq. Görürdü ki, bizə ləzzət eləyir, təzədən Əminə xanıma işarə eləyib deyirdi ki, birini də ver. Və biz də onu gözümüzə tēpərdik.

O, həddindən çox mehriban, şirin və səmimi bir oğlan idi. Həm də çox "simpatični" gənc idi. Qızlar onun dərdindən dəli idilər. Çünki o vaxt hüquq fakültəsində oxumaq, həm də belə ağıllı, kamallı və savadlı tələbə olmaq hər gəncə qismət olmurdu. Bayaq dedim axı, Şirxanın o qədər dostu vardı. Məsələn, Aqil Abbasla tələbək illərindən çörək kəsirdilər, yeyirdilər, içirdilər və hətta davaya da bir gedirdilər...

Hələ orta məktəbdə oxuyanda bizi dərnyə də rəhmətlik Balaca müəllim rəhbərlik edərdi. Şirxan da çox savadlı olduğuna görə, biz həmin dərnyədə ondan ehtiyat edərdik. 8-ci sinifdə coğrafiyadan mövzu götürdüm, elmi dərnyədə çıxış elədim. Şirxan Adıgözəlov da, Vaqif Bəhmənli də, Təbriz Süleymanov da, Barat Səfərov da sualları yağış kimi yağdırdılar. Axırda Şirxan gördü ki, bütün suallara cavab vermişəm, onları sakitləşdirdi və dedi ki, görmürsünüz, nə qədər gözəl hazırlaşmış?! Allahınız olsun, bunu çox incitməyin, gəlin Faiqə "beş" yazacaq. O, çox ədalətli, insafli, obyektiv bir hü-

quqşünas idi. Zarafat deyil, uzun müddət prokurorluq orqanlarında işləmiş, Bakının Yasamal və Səbael rayonlarında prokuror olmuşdu. Özü də elə-belə prokuror yox ha! Çox samballı, ağayana, öz oturuşunu-duruşunu və yerini bilən adam idi. Əgər bir adam haqlı idisə, heç vaxt onun haqqını tapdanmağa qoymazdı. Vəzifəcə özündən yüksək olan adamlara da imkan verməzdi ki, kiminsə haqqını tapdasınlar. Əgər belə bir şey olardısa, bax onda Şirxan Adıgözəlovun o adam sərt üzünü görərdi. O, çox cəsarətli və savadlı bir hüquqşünas idi. Bu cür hüquqşünaslar Azərbaycanda elə də çox deyil və heç vaxt da yüksək vəzifələrdə gözü olmayıb. Ona yüksək vəzifələr təklif olunsada, o bundan imtina edib, elə öz yerində işləməyi hər şeydən üstün tutub.

Biz tələbə olanda tez-tez onun qohumu və polis orqanlarında işləyən Əyyub müəllim-gildə olardıq. Əyyub müəllim Dəmiryol Polisində işləyirdi. Həyat yoldaşı Aygün xanım da çox mehriban, şirindil insan idi. Biz onların evinə gedəndə Aygün xanım əldən-ayaqdan gedərdi. Yedirib-içirmədən bizi buraxmazdı. Hətta görərdi ki, corablarımız köhnəlib, Əyyub müəllimin corablarından birini ona, birini də mənə verərdi. Bəzən utanıb onlara gec-gec gedərdik. Amma gedəndə Aygün xanım hər ikimizi danlayıb deyərdi ki, bəs Əyyub əminizizin üçün darıxıb, niyə görünmürsünüz? İndi Əyyub müəllim də, Aygün xanım da, dostumuz Şirxan da haqq dünyasındadı. Ancaq onların elədiyi

yaxşılıq heç vaxt mənim yadımdan çıxmır, vallah!

Şirxanın elə böyük ürəyi vardı ki, o ürəyə bütün Azərbaycan yerləşərdi. O, fərq qoymazdı ki, bu naxçıvanlıdı, o biri şəkildidi, bakılıdı, qarabağlıdı, lənkəranlıdı... O, deyirdi ki, mənim respublikanın hər yerində can-

lara dəyən dostlarım var... o deyirdi ki, mən hansı qapını döysəm, vəzifəm olmayanda da o dostlar qapını açacaq... o deyirdi ki, heç vaxt orta məktəb müəllimlərim olan Əvəz müəllimi, Cəlal müəllimi, Valeh müəllimi, Balaca müəllimi, Cavanşir müəllimi unuda bilmərəm. Onun sözünün əvvəli də, axırı da bu müəllimlərlə bağlı olurdu. Həmişə Əvəz müəllimin ibrətəməz sözlərini xatırlayardı... O deyirdi ki, bizim hamımızı adam eləyən Əvəz müəllim və onun kimi müəllimlər oldu...

Şirxan Adıgözəlov təkəcə savadlı, Sistedadlı hüquqşünas deyildi. Onun həm də çox gözəl musiqi duyumu vardı. Bəlkə də muğamı onun kimi bilən az-az ziyalı tapılar. Həm də onun gözəl səsi vardı. O qədər şirin səsi vardı ki, tələbə vaxtı biz o səsi dinləməkdən doymazdıq. "Xalq ulduzu" müsabiqəsində Eldəniz Məmmədova çox böyük arxa oldu. Hər çıxışında Eldənizə deyirdi ki, bax mahnının filan yerində, muğamın filan guşəsində artıq xal vurdun, artıq hərəkət elədin. Eldəniz də onunla razılaşırdı.

Bir dəfə Məhərrəm müəllimin oğlunun toyunda toy başa çatsada, məclisi aparən Manaf Ağayevi saxladı. Hamı dağılımışdı, cəmi beş-altı adam qalmışdı. Manaf Ağayevə dedi ki, "Füzulim mənim"i oxu. Manaf da Allah kömək olmuş bir gəzişmə elədi ki, o səsin seyrində Şirxanı da, məni də, o məclisdəki beş-altı adamı da götürüb apardı Ərgünəşə, Çənlibelə, Buzbulağa... Mahnı qutaranda Şirxanın gözləri doldu, qapqara qaralmış çöhrəsinə qan gəldi və sonra da Manafı bağına basıb öpdü...

Şirxanın qardaşı yoxuydu. Seyid Əbdürrəhim ona qardaş idi... Süleyman İsmayılov ona qardaş idi... professor Qalib Qarayev ona qardaş idi... tibb elmləri doktoru Müşfiq Həsənov ona qardaş idi... hüquqşünas Kamran Əhmədov ona qardaş idi... general Azad Ələkbərov ona qardaş idi... böyük şair Vaqif Bəhmənli ona qardaş idi... Cəmi Azərbaycanda onun dostlarının hamısı ona qardaş idi... Və bu qardaşlar öz məhəbbətini, öz sevgilərini onu son mənzilə yola salanda bir daha göstərdilər. Və o qardaşlar bir daha göstərdilər ki, Şirxan tək deyil, onun iki oğlu tək deyil. Şirxanın o iki oğlunun arxasında sayı-hesabı bilinməyən qardaşlar dayanıb...

Onun bir uşaqlıq dostu vardı: Həsən Əliyev! Bir məhəllədə böyümüşdülər... bir yerdə dostluq eləmişdilər və Mərdəkanda da qonşu idi-

lər. Həsən fevral ayında qəflətən dünyasını dəyişdi. Şirxanın da durumu o qədər yaxşı deyildi. Amma yenə də yas məclisinə Böyük Bəhmənliyə gəlmişdi. Tək gəlməmişdi. Qırx illik dostu və şəxsi həkimi professor Qalib Qarayevlə gəlmişdi. Onda onu görə bilmədim. Ancaq qəbiristanlığa gedəndə gördüm ki, anasının və bir də dostu Həsənin məzarının üzərinə qərənfillər qoyulub. Seyid Əsgərə molla Məcid dedi ki, bu gülləri Şirxan müəllimlə dostu qoyub. Taleyə bir bax, heç üç ay keçmədi ki, o, dostuna qovuşdu...

Şirxan Adıgözəlov böyük hüquqşünas idi, hüquq elmləri doktoru idi. Və təqaüdə çıxandan sonra da universitetlərin birində dərs deyirdi. O nə qədər böyük mütəxəssis olsada, insan kimi, ziyalı kimi, dost kimi, eloğlu kimi daha böyük idi. Mən bunu bir daha onun yas məclisində gördüm. Gördüm ki, hətta ona qarşı haqsızlıq eləmiş şəxslər də günahını yumaq üçün və halallıq almaq üçün o məclisə gəlmişdilər...

Onun kimi oğullar tək bir evdən, bir eldən, bir kənddən getmir. O, bizim kəndin uca bir dağıydı. Və bizim bu gün uca bir dağımız gedib. Ancaq getsə də, onun qoyduğu əməli-saleh işlər, böyük yaxşılıqlar elə uca dağ kimi qalır. Onun kimi oğullar tək bir evdən getmir, həm də böyük Azərbaycandan, böyük yurddan gedir. Şirxan Adıgözəlov bir daha ölümüylə təsdiq elədi ki, insanı bu dünyada yaşadada onun işığıdı, onun nurudu. Çünki o, Allahın dərgahına qovuşsada, o gün işığı həmişə olacaq, hər an, hər zaman üfüqdən boylanacaq. Və bu gün işığı tək onun övladlarının, nəvələrinin deyil, qaranlıqda olan, çətinliklərlə üzləşən bütün insanların yolunu işıqlandıracaq. O ağ işıq düz Allahın dərgahına qədər uzanacaq...